

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027

Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34

Fax: 021.316.31.31

021.310.23.57, 021.316.31.33

Cod fiscal: 10464660

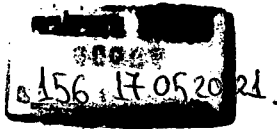
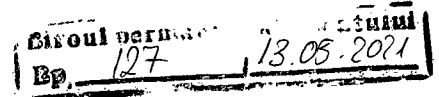
E-mail: ces@ces.ro

www.ces.ro

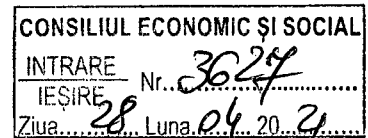
Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)

Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

PUNCTE DE VEDERE

referitoare la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap (b127/7.04.2021)

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii nr.448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap (b127/7.04.2021)*.

În temeiul art. 6 alin. (7) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 22 alin. (4) din Regulamentul de organizare și funcționare, în ședința din data de 28.04.2021, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.25/04.03.2021, părțile reprezentate în Plenul Consiliului Economic și Social și-au exprimat următoarele **puncte de vedere**:

- a) reprezentanții părții patronale au votat pentru avizarea **FAVORABILĂ** a proiectului de act normativ;
- b) reprezentanții părții sindicale:
 - 8 reprezentanți ai părții sindicale au votat pentru avizarea **FAVORABILĂ** a proiectului de act normativ;

- 2 reprezentanți ai părții sindicale au votat pentru avizarea **FAVORABILĂ** a proiectului de act normativ, cu următoarele **observații**:
- formularea propusă de inițiatori, de modificare a articolului 87 (1¹) din Legea 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu aduce elemente noi de obligativitate pentru comisia de evaluare, în raport cu textul în vigoare;
 - ordinul ministrului muncii și justiției sociale și al ministrului sănătății nr.741/577/2019, nu face referire, așa cum este menționat în mod eronat în expunerea de motive a proiectului legislativ, la atribuirea unui grad permanent de handicap atunci când afecțiunea medicală a generat amputarea membrilor (în orice situație de amputare), ci reglementează atribuirea permanentă a gradului numai în cazul anumitor amputații, specificate precis în Capitolul 7, punctul III.
- 5 reprezentanți ai părții sindicale au votat pentru avizarea **NEFAVORABILĂ** a proiectului de act normativ, cu următoarea **motivare**:
- formularea propusă de inițiatori, de modificare a articolului 87 (1¹) din Legea 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu aduce elemente noi de obligativitate pentru comisia de evaluare, în raport cu textul în vigoare. Astfel, obligativitatea comisiei de evaluare de a decide încadrarea în grad de handicap, cu caracter permanent, există și în prezent, nu este o opțiune a comisiei și se realizează pe baza criteriilor de evaluare aprobate în comun de Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Ministerul Sănătății, ca atare propunerea legislativă nu aduce elemente noi de obligativitate în acest sens;
 - în prezent, documentul normativ care stabilește criteriile de încadrare și tip de handicap este Ordinul comun al ministrului muncii, familiei și egalității de șanse și al ministrului sănătății publice nr. 762/1992/2007, modificat prin Ordinul ministrului muncii și justiției sociale și al ministrului sănătății nr.741/577/2019. Ordinul din 2019 nu face referire, așa cum este menționat în mod eronat în expunerea de motive a proiectului legislativ, la atribuirea unui grad permanent de handicap atunci când afecțiunea medicală a generat amputarea membrilor (în orice situație de amputare), ci reglementează atribuirea permanentă a gradului numai în cazul anumitor amputații, specificate precis în Capitolul 7, punctul III. Este și motivul pentru care, din păcate, numeroase persoane cu dizabilități consideră că sunt nedreptățite atunci când li se atribuie un grad accentuat sau mediu de handicap, în locul celui grav, atunci când se prezintă la comisie ca urmare a amputării unui membru. Ele nu primesc suficient de clar informația că metodologia de evaluare a severității handicapului ține cont de trei elemente distincte:

(a) Deficiența organică

(b) Limitarea funcțională pe care această deficiență o generează

(c) Limitările de activități cotidiene, sau restricțiile de participare pe care deficiența, în interacțiune cu factorii de mediu și cu con textul de viață al persoanei, le generează.

Deficiența organică nu constituie niciodată, singură, un factor de evaluare a gradului de handicap, ci doar cei trei factori menționați anterior, laolaltă. Este motivul pentru care unele dintre persoanele cu amputații sunt chemate periodic la comisia de evaluare, pentru a putea fi analizat modul în care persoana a compensat sau nu limitările funcționale generate de deficiență, ori realizează adaptativ activitățile zilnice. În cazul precis al amputațiilor menționate în Ordinul 741/2019, gradul de handicap grav se atribuie permanent persoanelor;

- informarea persoanelor cu privire la conținutul criteriilor de evaluare și la modul în care este apreciată severitatea handicapului este, într-adevăr, insuficient realizată în rândul persoanelor cu dizabilități, a familiilor sau aparținătorilor lor. Mai mult, criteriile de evaluare folosite în prezent în România nu sunt încă modernizate conform recomandărilor internaționale, mai precis a abordării bio-psiho-sociale generate de Clasificarea Internațională a Funcționării, Dizabilității și Sănătății, elaborate de Organizația Mondială a Sănătății în anul 2001. Este motivul pentru care, în prezent, aceste criterii de evaluare sunt în proces de reformare. Acesta este un domeniu de reformă de mare anvergură, intitulat "Modernizarea sistemului de evaluare a dizabilității din România", care a început în decembrie 2019 și se va finaliza în decembrie 2022. Coordonatorul procesului este Ministerul Muncii și Protecției Sociale, iar partener este Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții, cu asistența tehnică a Băncii Mondiale. Prin urmare, atât timp cât conținutul criteriilor de evaluare a handicapului, dar și metodologia de evaluare, sunt în prezent în plin proces de reformare și modernizare, apreciem că ar trebui urmărite etapele acestui demers național, înainte de elaborarea unor propuneri legislative pe acest subiect. Modernizarea sistemului de evaluare a dizabilității este o prioritate asumată de statul român odată cu ratificarea Convenției ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități.

c) reprezentanții asociațiilor și fundațiilor neguvernamentale ale societății civile au votat pentru avizarea **NEFAVORABILĂ** a proiectului de act normativ, cu următoarea **motivare**:

- formularea propusă de inițiatori, de modificare a articolului 87 (1¹) din Legea 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu aduce elemente noi de obligativitate pentru comisia de evaluare, în raport cu textul în vigoare. Astfel, obligativitatea comisiei de evaluare de a decide încadrarea în grad de handicap, cu caracter permanent, există și în prezent, nu este o opțiune a comisiei și se realizează pe baza criteriilor de evaluare

aprobate în comun de Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Ministerul Sănătății, ca atare propunerea legislativă nu aduce elemente noi de obligativitate în acest sens;

- în prezent, documentul normativ care stabilește criteriile de încadrare și tip de handicap este Ordinul comun al ministrului muncii, familiei și egalității de șanse și al ministrului sănătății publice nr. 762/1992/2007, modificat prin Ordinul ministrului muncii și justiției sociale și al ministrului sănătății nr.741/577/2019. Ordinul din 2019 nu face referire, așa cum este menționat în mod eronat în expunerea de motive a proiectului legislativ, la atribuirea unui grad permanent de handicap atunci când afecțiunea medicală a generat amputarea membrelor (în orice situație de amputare), ci reglementează atribuirea permanentă a gradului numai în cazul anumitor amputații, specificate precis în Capitolul 7, punctul III. Este și motivul pentru care, din păcate, numeroase persoane cu dizabilități consideră că sunt nedreptățite atunci când li se atribuie un grad accentuat sau mediu de handicap, în locul celui grav, atunci când se prezintă la comisie ca urmare a amputării unui membru. Ele nu primesc suficient de clar informația că metodologia de evaluare a severității handicapului ține cont de trei elemente distincte:

(d) Deficiența organică

(e) Limitarea funcțională pe care această deficiență o generează

(f) Limitările de activități cotidiene, sau restricțiile de participare pe care deficiența, în interacțiune cu factorii de mediu și cu con textul de viață al persoanei, le generează.

Deficiența organică nu constituie niciodată, singură, un factor de evaluare a gradului de handicap, ci doar cei trei factori menționați anterior, laolaltă. Este motivul pentru care unele dintre persoanele cu amputații sunt chemate periodic la comisia de evaluare, pentru a putea fi analizat modul în care persoana a compensat sau nu limitările funcționale generate de deficiență, ori realizează adaptativ activitățile zilnice. În cazul precis al amputațiilor menționate în Ordinul 741/2019, gradul de handicap grav se atribuie permanent persoanelor;

- informarea persoanelor cu privire la conținutul criteriilor de evaluare și la modul în care este apreciată severitatea handicapului este, într-adevăr, insuficient realizată în rândul persoanelor cu dizabilități, a familiilor sau aparținătorilor lor. Mai mult, criteriile de evaluare folosite în prezent în România nu sunt încă modernizate conform recomandărilor internaționale, mai precis a abordării bio-psiho-sociale generate de Clasificarea Internațională a Funcționării, Dizabilității și Sănătății, elaborate de Organizația Mondială a Sănătății în anul 2001. Este motivul pentru care, în prezent, aceste criterii de evaluare sunt în proces de reformare. Acesta este un domeniu de reformă de mare anvergură, intitulat "Modernizarea sistemului de evaluare a dizabilității din România", care a început în decembrie 2019 și se va finaliza în decembrie 2022. Coordonatorul procesului este Ministerul Muncii și Protecției Sociale, iar partener este

Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții, cu asistența tehnică a Băncii Mondiale. Prin urmare, atât timp cât conținutul criteriilor de evaluare a handicapului, dar și metodologia de evaluare, sunt în prezent în plin proces de reformare și modernizare, apreciem că ar trebui urmărite etapele acestui demers național, înainte de elaborarea unor propuneri legislative pe acest subiect. Modernizarea sistemului de evaluare a dizabilității este o prioritate asumată de statul român odată cu ratificarea Convenției ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități.

Președinte,

Bogdan SIMION

